

Poštšina plačana v gotovini.

Bozemske borze.
— **Curth,** 22. dec. Borza: Beograd
9.1850, Pariz 19.15, London 25.12, Newyork
518, Milan 20.89, Praga 15.34, Dunaj 72.95
— **Trst,** 22. dec. Beograd 43.90—44
Curth 92.50—93, London 120.10—120.30, Newyork
24.75—24.80, Praga 73.30—73.70, Curth
478—480, Dunaj 350—360,

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA.

Začetek ob 20. zvečer.

Torek, 22. decembra: Zaprtlo.
Sreda, 23. decembra: Veronika Deseniška.
Red A.

OPERA.

Začetek ob 1/2 20. zvečer.

Torek, 22. decembra: Eva. Gostovanje Zdenka Knitla. Red F.
Sreda, 23. decembra: Zaprtlo.

M. Z.

„Druga mladost“

Veselo igra v treh dejanjih s predigro. Češki spisatelj K. Scheepfling, poslovenil profesor dr. F. Bradac.

Jutro je priobčilo informacije o Scheepflingu. Spisal je te in te drame in tudi tole veseligrlo, ki bodi nekaj posebnega, ker ima tole miselsko ozadje: Da je ono pomlajevanje potom kirurškega preseganja zlez le slepilo; prava mladost more obstajati le v duši. Ohrani se jo z visoko etiko itd. A če Scheepflingove drame svojo snov tako ravno obdeluje, kakor ta veselo igra, se pač ne bodo obdržale na površju niti na Češkem. Snov „Druge mladosti“ je sicer nabasana priključno k najkudnejši in silno komične poljože. Pisatelj je znal porabiti le take, ki jih snov sama absolutno pomenja, da se jim izogniti ni moglo. Ni pa znal ničesar izvesti, niti ne skupaj posneti. Nastajajo pač vedno in vedno položaji, ki imajo dokaj situacijske komike in rodo obilo smeha. A niti se po vsakem več ali manj odtrga; varijacije so brez pravega nadaljevanja, brez razvoja in enotne struge. Nastajajo venomer dispozicije za razne izhode. Končni konec pa ne prinaša pravih razprav nobene razrešitve položaja, ki je nastal iz tega, da sta se dva rodbinska očeta dala v Berlinu telesno pomladiti na kakih 25 let, ženi sta jima pa ostali 45letni in sta moža zdaj v starosti ugašljata lastnim otrokom. Enega očeta celo ni moglo več razločiti od sina, tako sta si podobna. Zlata vreden komedijski domislek — ova igra Rogoz — a nič pravega se avtorju niti iz tega ne posreči.

Vrhutega tava smer igre od burke večkrat skoro v tragiko. Zato rodi tudi negotovosti. Ne veš, ali bi se smejal ali imel sočutje za ženama, ki sta ostali starijavi, a stojiča zdaj poleg neklih mladenčev, v katerih se jima nikakor ne posreči zreti svoja dotedanja moža. Osmešeni sta pred svetom. — Morda je pisatelj dober tragik; za veselo igranje nima daru. Manjka mu za njo lahkote, lastnega humorja in duha. Manjka mu jasnosti o pravih možnostih te snovi. V obzidju pikantnem posojilo, na katerem stoji, bi se iz stvari dalo napraviti gradivo burke. Le bivanja veselosti bi mogla rešiti položaj in dnu gradivo, kateri diči francoske lahkokrile igre. Ali pa bi se dalo posledice nepomirljivega umetnega pomlajevanja pokazati v demoksi, tragikni igri. To bi bila potem tendenčna igra zoper novodobne operacije.

Vsekakor bi bila snov vredna kakaga Bernarda Shawa. Scheepfling ji ni došel. Ni humorist, niti satirik. Da pa tlači med položaje, ki so se mu samoposbi vrinili kot zabavni, težke perspektive, je najslabše. Posebno bedasto se čine končni moralni aforizmi, ki ga v publiko izreče nepomirljivo notar dr. Klement kot svarilo zoper vasilno popravljanje naravnih razmer.

Vrhutega Scheepfling se zna aktov zaključevati. Zastor vselje pade, ko na to niti ne misli in ne more razumeti, zakaj se prizor ne odigrava in razpieta naprej. Zdi se ti, da mora ravno šele priti glavna postava; zastor jo prepreči, kakor če se film sredi napetega dejanja pokvari in pretrga.

Rogoz ima rožijo. Premijera je bila mestoma še nekoliko trda. Polvalno je omeniti Gregorin, Pečka in Rogoz. Gregorin je bil celo nenavadno dober. Pečku prijaše take lahke vloge, to smo prijetno občutili tudi v „Ugrabljenih Sabinkah“. Rogozu gre za sluzga, da je zelo naravno karakteriziral, kakor bi bil res v ponesrečenem položaju pomlajenca. Vloga bi marsikoga zavedla do karikiranja. Njegova pomlajena maska pa ni srečna. To sivoledno gladko lice ni mladost. Marsikak nad 40-letnik izgleda tako brez vsakih operacij. In

vrhutega je bila ta glava izrazito židovska. Kralj je ustvaril pomlajevalnega profesorja v dolgoobrati maski z očali, kakoršni so pač univerzitetni profesorji takole v Maritinskih romanih. Lahko bi bil izgledal tudi nasprotno, kot povsem moderno običen in ostrizen mož. Včasih so na nemških odrih tudi mislili, da se Francoza ne da igrati drugače, nego s špičasto brado, Angličana pa s kotlet.

Med damami je Medvedova druge daleko nadkrijevala. Ravno to vlogo je pisatelj slabo izgrajil, to je prerena je in komična pravzaprav le za škodoželjnega, nesočutnega človeka. Nablocka se je morala zadovoljiti z mlado punčko. Da je izgledala kot sicer jako dražestna, toda pomoravita gospa, ni njena krivda. »Bak-rise« bi morali dajati igralkam, ki so res se v pravem dekliskem razvoju. Bolje bi bilo, če bi bili dali Nablocki vlogo gospe Juvanova, katera nima pravega daru za konverzacijski ton. Njena sila, ki jo vsi cenimo, je na drugem polju. Hčerko naj bi pa igrala Juvanova ml., Rogozova je svoj enkratni nastop opremila z mnogim humorjem. Manjše vloge imajo Vida Juvanova, Ježkova, Danilo, Osipovič in Košič. Slednji je napravil iz svojih malih paberkov nekaj izvrstnega. Nima drugega dela, nego da kot star in plesniv pisar včasih pogleda v noterjevo sobo in ma naznani čakajočo stranko. A njegov način z dobro masko vred je rodil vselej smeh.

Občudovati je Rogoz, ki se tako hitro preoblači, ko nastopa zdaj kot oče, zdaj kot sin.

Ali bi ne bilo dvajsetkrat hvaležneje, če bi bili mesto te igre vzeli katero iz prebogatih in prvostvne zaloge francoskih komedij in veselih iger. Po vsem svetu igrajo med resnim repertoarjem stalno tudi duhovite in zabavne francoske stvari. Pri nas je, odkar je Putjata umrl, menda izginila tudi vsa sposobnost, izbirati iz tega zaklada.

Tvrda Ložar & Bizjak

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 20
priporoča za božično darilo vsake vrste obleke, suknje, klobuke in drugo možno blago.

Koncert pevskega odeva „Gra-fike“

Najmlajši ljubljanski pevski zbor: pevski odev „Gra-fike“, je včeraj priredil pod vodstvom svojega pevovodje dr. Gröbminga s sodelovanjem muzike Dravske diviz. oblasti pod vodstvom g. dr. Čerina svoj prvi koncert.

Besedi najmlajših in prvih bi moral podpreti, kar bi človek tega, sodeč po izvršenem koncertu, prav rad ne verjel. Toda povel „Gra-fike“ se v tej svoji skupni vadijo šele pol leta in so v tem času enkrat le mimogrede z eno ali dvema točkama nastopili pri nekem strokovnem pevskem večeru z lepim uspehom v Zagrebu. Včerajšnji nastop pa je vendar le pokazal, da je večina teh pevcev pela že dlje časa, pa bodisi v tem ali onem društvu, ker je bil siguren, samozavesten, in da je pevski material izredno, skoro izbran, preizkušen. Mislim pa, da mu je Gröbmingova šola, sicer kratkodobna, pripomogla največ k več razjantemu čustvenemu uspehu. Koliko je pevcev z lepimi glasovi, z dolgoletno prakso, toda vsa njihova pevstva šola je zavožena, in pevovodja, ki želi zbrati take pevce v novo pevsko skupino, bi marsikolikrat rajši videl, da bi ti pevci ne bili pred tem sploh nikdar peli. Prinčinski napak odpravi ni lahka stvar, včasih je sploh nemogoča. Morda bi g. Gröbming od prikladi včerajšnjega koncerta o tem tudi lahko kaj povedal. No, v šestih mesecih je pevovodja ustvaril iz teh pevcev vendar le homogeno pevsko maso, ki čutkom sledi navodilom pevovodje, izgovarjaše jasno in čisto, včasih za spoznanje predrečilo izgovarja vokale, ki imajo smisel za melodično linijo, ker jo zna pevovodja v vseh glasovih postaviti, v fraziranju morda gre semtertamt malček predaleč (Čerikova) in je voljna v rokah voditelja tako zlasti v dinamičnem in ritmičnem oziru. Luceketa drugi del bi si jaz želel vendarle preprosteje in živahnje. Pevski zbor je sicer zelo ambiciozen, vendar se zaveda svoje mladosti in tej

primarno izbira lahek, enostaven program, stopnjuje ga do Griegove „Nove zemlje“ z orkestrom, ki je dala koncertu močan sidel in dobrodošlo hvatnost in raznoti-most. G. Sekula je baritonisti solo pel z lepim zanosom. Med prvimi in drugim delom je muzika Dravske div. oblasti pod vodstvom dr. Čerina za odlični pevcom zavrnila predigro k „Veselim ženam vlni-zorskim“ Otona Nicolaja.

Z ozirom na mladost društva in njegov prvi koncert moram ta nastop še posebno pohvaliti in ga opogumiti za nadaljnje delo. Lahko so bili „Gra-fike“ veseli tudi živo sploštrajoče publike, ki jo je bila polna filharmonična dvorana. „Gra-fike“ želimo veselo razvoja in k bodočim koncertom močnejšega programa in s tem še večjega uspeha!

Uprava Zborov, mesečne revije za novo zborovsko glasbo, katero izdaja pevsko društvo „Ljubljanski Zvon“, opozarja vse, ki se nameravajo na list naročiti, da store to takoj, kar se bo glasbeno književna priloga tiskala in v gotovem številu naklade in je pozneje ne bo moglo več dobiti. Dosedanji naročniki „Zborov“ naj nakažejo naročnino v znesku Din 40.— po zadnji pošiljati priloženi poloznici, novi naročniki pa naj se javijo po dopisnici na točen naslov: Uprava „Zborov“, pevsko društvo „Ljubljanski Zvon“ v Ljubljani.

Nastop celjskega občinskega sveta

Zveza avtonomnih mest za razpis ljubljanskih občinskih volitev
Na seji celjskega občinskega sveta dne 18. t. m. se je vršila tudi razprava o nedavno ustanovljeni Zvezi avtonomnih mest, o kateri je poročal občinski svetnik dr. Kalan. Občinski svet je ustanovitev take zveze soglasno odobril ter istočasno sklenil resolucijo, v kateri ostro protestira proti odločitvi občinskih volitev v Ljubljani in zahteva, da se ljubljanske občinske volitve takoj razpišejo.

Za resolucijo so glasovali vse v celjskem mestnem svetu zastopane stranke. Pogumne tvorce te resolucije od kritično pozdravljamo, ker so dokazali, da razumejo stvarne interese in da se znajo v svojem, javnosti in nacionalnim idealom posvečenemu delovanju podrediti tem idealom ter zapostavljati nebrzdna osebna nagnjenja in strankarske strasti. Pozdravljamo akcijo in pričakujemo, da bo tudi Zveza za avtonomnih mest posegla v zadevo za razčistila s tem, da preneči nakane nekih neodgovornih čimtelcev proti razpisu ljubljanskih občinskih volitev.

Pogreb pravoslavnega svečnika v Celju

V nedeljo popoldne ob 15. so v Celju položili k večernemu počitku pravoslavnega svečnika dr. Periča. Postal je žrtev najstrašnejše človeške morilke — jetike v najlepši moški dobi 39 let. Bil je plemenit mož, res pravi oznanjevalec vzvišenega Kristusovega nauka — ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe! Za to so ga ljubili in spoštovali vsi, prav vsi. In sličen njegov pogreb je bila manifestacija tega spoštovanja in ljubezni. Na mrtvaškem odru je ležal v vojašnici kralja Petra. Pogrebne svečanosti je opravil prota Dimitrije Janković iz Ljubljane ob asistenci pravoslavnega svečnika iz Maribora in pravoslavnega župnika, ki je prišel iz daljnega Srema na pogreb tovariša in prijatelja. Dr. Periča so pokopali na okoliškem slovenskem pokopališču. Sam je želel tako. Hotel je tudi v smrti biti združen s tistimi, ki jih je tako vzljubil, ko je živel med njimi.

Ob odprtem grobu je prvi govoril prota Janković. Glinjiv, v srce segajoč je bil njegov govor. Govoril je o dolžnostih svečnika, ki naj vsikdar oznanja samo ljubezen do bližnjega. To dolžnost je pokolnik v polni meri izpolnjeval. Zel je za to ljubezen vseh, ki so ga poznali. Umri je daleč od rodnih svojih grudi, počiva pa na prijaznem hodu med sredi bratske slovenske zemlje in ljubezen Slovencev poskrbi, da njegova gomila ne bo pozabljena. V imenu masne občine je govoril župan dr. Juro Hrašovec.

V vznešnih besedah je slavil pokojnikove vrline, ga predstavil kot apostola bratske sloge in ljubezni med enokrvnimi brati Slovenci in Srbi. V imenu častnega zbora je govoril poveljnik celjske garnizije polkovnik Naumovič. Tudi on je proslavil pokojnika kot vzornega svečnika in navdanešnega propovednika bratske ljubezni in žarkoga jugoslovenskega rodoljuba. Vsi govorniki so govorili tako lepo, da je marsikatero oko v ginjenosti zasolilo. Dasi je bilo skrajno neugodno vreme, vendar se je udeležila pogreba velika množica ljudi, neštano in okoličanov. Za krsto so stopali zastopniki vseh naprednih društev. Za krsto je stopal tudi — protestantovski župnik, dajoč drugim vzgled, kako je treba priključno izvažati vzvišene Kristusove nauke. Tudi katoliška duhovščina učil, da smrti pobrat po lopatu, kar rodil je beli dam. — toda od katoliških duhovnikov se ni udeležila pogreba nihče, ker je na občinstvo napravilo skrajno mučen vtis. Pri pogrebu je sodelovalo tudi Celjsko pevsko društvo, ki je zapelo dve v srce segajoči žalostinki.

Jubilej kulturnega delavca

Profesor dr. Ivan Prijatelj
23. XII. 1875—1925.

Eden najodličnejših zastopnikov ljubljanske univerze, plodni slovenski kulturni zgodovinar, eden najdaljših znanstvenih delavcev med Slovenci in Jugoslovenci sploh prof. dr. Ivan Prijatelj slavi jutri v sredo 23. decembra petdesetletnico svojega rojstva.

Znanstvi podatki teh petdeset let so kratki. Po končanih ljudskoškolskih in srednješkolskih študijah na Dolenskem in v Ljubljani je študiral na Dunaju slavistiko, nakar je stopil v državno službo ter zasedel za znanstvenika in slovenskega kulturnega in političnega zgodovinarja nadve ugodno mesto knjižničarja v dvorani biblioteki na Dunaju. Med tistimi stenoami se je prof. Prijatelj poglabil v slovensko preteklost ter ustanovil svoje do sedaj glavno življenjsko delo o Kersniku in njegovi dobi. Na Dunaju je ostal do konca svetovne vojne. L. 1920. je bil imenovan na ljubljansko univerzo kot redni profesor slavistike.

Odveč je podrobno naštevati vse Prijateljeve študije in spise, ki so izhajali v raznih slovenskih in inozemskih revijah. Omenjamo se na njegovo resnično zaslug, da je v njegovo pravo znanstveno in kulturno delo, ki mu po pravici podeljuje naslov slovenskega kulturnega veličana. Omenili smo že, da je njegovo poglavito življenjsko delo Kersnikova biografija, ki je bila pred vojno in s katero je zrevolucionalno samo naše pogleda na preteklost, njegove tude naše, dotlej uporabljene znanstvene metode zgodovinskega preiskovanja. Z naravnost statistično natančnostjo se je poglabil v vse dogodke Kersnikove dobe in obdelal dobo od šestdesetih let naprej do ustanovitve moderne stavbe SHS. To ni bilo več pripovedovanje o ehodih, malenkostno kvantiranje o posameznih, nego pragmatično izvedeno detajlno preiskovanje tudi širših političnih okvirjev slovenske politike, predvsem celokupno avstrijske parlamentarne in politične zgodovine dotičnih let. Razumljivo je, zakaj so mogla ta dr. Prijateljeva preiskovanja in njegova fenomenalna natančnost in metodičnost vzbuditi med slovenskimi dijakci in dunajski „Slovenci“, katerim je predaval o teh svojih izsledkih, tako globoko vtise. Če smo slovenski mladinci govorili pred dr. Prijateljem o nacionalizmu, o slovenskem nacionalizmu, smo delali bolj iz podedovane, čustvene idealizacije. Šele dr. Prijatelj je bil, ki nam je vili globoko nacionalno zavest, tisto čisto, skoro znanstveno utemeljeno ljubezen do preteklosti ter nam na podrobnem vzgledu pokazal, kako treba ustvarjati narodne, politične in kulturne dobrine, kako trnetno pot je hodilo naše ljudstvo, da si je smelo stopinjati za stopinjati približno čisto enostavne in povsod priznane atributne politične, nacionalne in kulturne samostojnosti.

Ta dr. Prijatelj je skoraj suhoparna, ugotovljena zgodovinska metoda, ki se po možnosti odreja samostalnemu političnemu in kulturnemu vrednotenju, bo veliko zalegla tudi pri bodočih zgodovinarjih, ko bodo pisali in preiskovali novejšo in najnovejšo slovenske pokrete, s katerimi si ustvarjamo bodočnost.

Prof. dr. Prijatelj je gojil še temeljit študij slovenskih literarnih pojavov tako,

da ga danes štejejo med svoje najfinje literarne estete. Njegova interpretacija Presernovega dušnega življenja je še danes merodajna. Pa tudi o drugih slovenskih pesnikih je objavil študije, ki pokazujejo njegovo izredno zmožnost poglabljanja v literarne pojave in v interpretacije duševnih problemov.

Naš ljubljant se ni omejeval na slovensko preteklost in literaturo. Poglabljal se je tudi v slovanske pisatelje ter zlasti v rusko književnost, da iz tistih orjaskih duševnih razvojov zajame resnice in oblike, ki bi mogli koristiti tudi Slovincem. Na ta način in tako rekoč, da poda slovenski omadini samostojno slovensko filozofijo, je napisal svoje epikalno delo o „Predhodnikih in vsemestnih ruskega realizma“.

Ved kakor dr. Prijateljeva dela pa celotno njegovo znanstveno metodo, ker v teh znanstvenih metodah, s svojo tipleno analizo zgodovinskih, političnih in kulturnih pojavov bo na ljubljanski univerzi vzgojil rod delavcev, ki bodo šele v pravem, solidnem smislu položili temelje naše bodoče resnične kulture! — Ad multos annos!

Inserate in oglase

za božično številko „Slovenskega Naroda“ sprejema upravništvo nepreklicno do srede 6. ure zvečer, nujne oglase do četrtega 9. ure dopoldne.

Politične vesti

== Ogorčenje proti slovenskim klerikalcem. „Balkan“ poroča, da je na eni izmed zadnjih sej Narodne skupščine slovenski klerikalni poslanec, katerega ime ne navaja med drugim izjavil: „Težak je pravi položaj slovenskega naroda pod tem velikiškostnim režimom. Ni nam smisla za pravico in politično moralo in ki se ne drži niti pisanih, niti neopisanih pogojev o ujedinstvenju, a je tako nesposoben, da misli, da bo uveličal narod, ki je tisoč let kljuboval močnejšemu sovražniku in močnejši kulturi, kakor je talmi-kultura erbeškega režima. Izvajanja tega poslanca je predsednik narodne skupščine Trifunović zavrnil rekoč, da so Slovenci v nekaj letih v tej državi dobili mnogo več, kakor v tisoč letih preje. Na to izjavo skupščinskega predsednika so baje klerikalni poslanci valikali: „Večje pravice smo uživali prej, je pod Avstrijo! Z ozirom na te meddice je nato skupščinski predsednik Trifunović na naslov slovenskih klerikalcev izjavil še tole: „V naši državi so od njunega postanka Slovenci materialno pridobili več nego Srbi in nikdar ni prišlo nikomur na misel, da bi v narodni skupščini izjavili, da so Slovenci za to narodna manjšina. Ne manj pa, da bi zahtevali, naj bi se 2 milijona slobo postopalo.“ — Razpravljajoč o tem incidentu v Narodni skupščini povdarja imenovani list, da je ta nastop klerikalnih poslancev povzročil v veli beogradski javnosti vihar ogorčenja. „Balkan“ izjavja: „Te besede je v sredi parlamenta v Beogradu izgovoril slovenski klerikalni poslanec in ni bil linčan radi teh sramotnih, nič vrednih in izdajalskih besed... Da se naša država konsoliduje, da naglo napreduje, je dokaz tudi v tem, da je slovenska klerikalna stranka naravnost pobesnela. Njeni poslanci v parlamentu v Beogradu tako besne, so tako nesramni, napadajo tako besno, da je težko reči, kaj bi bilo bolje, jih spraviti v blaznico ali pa jih vtiakniti v kazensko... Stranka duhovnika Korošca se trudi na vse načine, da bi izkopala globok prepad med Srbi in Hrvati na eni in Slovenci na drugi strani. (Res je!) Dr. Korošec in njegovi klerikalci so že dosegli to, da so v naših krajih a studom in preziranjem gleda na Slovence v obče... Treba je ngotoviti, da so naši klerikalci v resnici že do kosti kompromitirali Slovence v Beogradu in zaskrblili, da tam Slovence, ki so jih prej nosili takorekto na rokah, že akorsaj bolj sovražijo kakor svoje dni Avstrijance. Da v takšnih razmerah najdemo Slovenci pri naših priročnih v Beogradu ponajve glava, ne usteja, je razumljivo! Slovenski volitci, slovenski davkoplačevalci se naj zato zahvalijo blazni politiki slovenske klerikalne stranke in njenih poslancev!“

Specijalna mehanična delavnica za popravo pisalnih, računskih in drugih strojev LUDOVIK BARAGA, LJUBLJANA Selenburgova ulica

Mihail Arčibašov: Mali Otto

— In vendar je res! — je trdil študent svoje in se nekam čudno nasmejal. —
Olga Nikolajevna je nagajivo zmaljala z glavo.
— Seveda ni res!... Strašno ste smešni!... Stavim, da boste do ušes zaljubljeni vame, predno dospeta do vašega Harkova.
Gledala mu je naravnost v oči ter se veselo in razposajeno smejala.
— Ne... nikakor ne! — je ugovarjal študent in njegov rdeči, mladi obraz se je naenkrat čudno spremenil. Spremenil se je tako, da je mlada dama to pot že zavedno opazila spremembo in začutila nekak nerazumljiv nemir. Obraz se mu je naenkrat vse raztegnil, postal je starejši, celo starijave gube so se mu pojavile okrog ust, oči so postale srepe in nekam neprijetno globoke.
— Zakaj? — je vprašala kljub temu razposajeno.
— Nimam rad žensk... je odgovoril študent in se čudno nasmejal.
— Ta je pa dobra! — je vzkliknila Olga Nikolajevna in lahno zardela. — Kako to?

Študent jo je naglo pogleda in povsili oči.
— Kar tako...
— Ne, le povejte... zanima me... saj sem tudi jaz ženska... je pripomnila Olga Nikolajevna.
— O prisotnosti se ne govori. — se je zarežal študent.
— No, pa naj bo... recimo, da se izjeme, i to, kar boste povedali, ne tije mene... A sicer?
Študent je nekaj čas molčal. Očividno je kolebal.
— Nu? — je vprašala Olga Nikolajevna razposajeno kakor otroci, ki mu morejo pripovedovati zanimive pravljice. — Čakam, kdaj na odgovorite.
Študent jo je zopet naglo pogledal, pomežikal je in nekaj zlobnega se je zasvetilo v njegovih očeh.
— Sovražim ženske zato, ker so egoistične, lažnive in razvratne...
— Olga Nikolajevna se je sarkastično nasmejala.
— Moški pa ne? —
— Ne...
— Niso lažnivi, niti egoistični, niti razvratni?
— Ne, ne mislim tako... Pri moških je to drugače, ni tako ostudno, je odgovoril študent in iskal primernih izrazov

Olga Nikolajevna se je razvnela in celo zardela je.
— Kako neki drugače?...
Najprej moram omeniti, da ne gre za egoizem... vsi smo egoistični, moški in ženske, tudi med moškimi najdete najostudnejše egoiste... Toda moški ni vedno egoističen on se da navdušiti za idejo tako, da pozabi na vse... Ženska je pa egoistična vedno in pri tem kot žival: grobo in omejeno... Ona ljubi samo svoje telo, drag ji je vsak prstek na njeni nogi... Za svoje telo, za to, da bi bilo to telo moškini vsoč, je pripravljena na vse, na razvrat, na zločin, na laži! Saj vendar ni ženske, ki bi se ne izneverila moškemu, pa naj bo že njen zakonski mož ali pa ljubček. Se najraje postane nezvesta tistemu, ki ga ljubi... da, baš tistemu, ki ga ljubi: če postane nezvesta moški, je to dokaz, da ne ljubi... Ženska pa prelomi zvestobo večinoma tistemu, ki ga ljubi, in sicer ne morda zato, ker čuti potrebo po takih rečeh, marveč zato, ker ji je prijetno, da je nieno telo moškini vsoč. Zadoštuje, da moški odločno izrazi svojo željo, pa se mu ženska prav gotovo uda.
— Mar moški nikoli ne prelomijo zvestobe? Glejte no, kakšni svetniki so vam to! — je pripomnila Olga Nikolajevna sarkastično

— No, da... toda tu ne gre za to... stvar je mnogo globlja — je nadaljeval študent in se čedalje bolj razvnel, mal tako, da je zvenela iz njegovega glasu naposled že mržnja: — moški postane nezvest, če mu je dotična ženska potrebna, ženska pa celo takrat, kadar ji nezvestoba ne nudi niti radosti, niti naslade... V ženski nezvestobi je malone vedno glupost, nezmislivost in podlost. Ona ne najde užitika v svoji poželjivosti, marveč v tem, da se ukloni tuji poželjivosti. Tujo polnostnost sprejme vase in zato je umazana, nizkotna. In vse zato, ker ljubi svoje telo, ker hoče z njim zapeljati moškega in ga prisiliti, da pade pred njo na kolena. Če prelomi zvestobo moški, ne zna skriti svojega greha in se takoj izda ali pa se vrne od ljubice in je njegove ljubezni do žene konec... Kadar pa se vrne ženska od ljubčka, je tako dobra, mehka, nežna in strastna, da bi človek mislil, da je njena ljubezen najčistejša na svetu!...
— Gluposti! — ga je zavrnila Olga Nikolajevna, toda nekaj neprijetnega se je zganilo v nji, kakor da se je spomnila nečesa sličnega.
— Ne, tako je in nič drugače... In če moškega vprašate, da vse

zadnje vedno prizna... Ženska je pa vrhu tega še do skrajnosti trmasta in himavska. Pripravljena je umreti in odnehati v grob svojo tajno. Tu ne pomagajo niti prošnje niti solze, niti strah pred javnim skandalom. In če ima moški nadarjeno, lepo in naobraženo ženo, pa ji postane nezvest, mu bo neprestano očitala vest, da je prelomil zvestobo tako visoko stoječi ženski... Ženski pa dajte za moža še takega genija. Ona se kljub temu speča s prvimi capinom, ki ji pride slučajno pod roko, z gusarskim poročnikom, s prodajalcem iz modne trgovine ali pa s politiznim inženjerjem...
— Kakšne grdobije govorite! — ga je prekinila Olga Nikolajevna vsa ogorčena.
— Res je, kar govorim. — je dejal študent resno, celo otožno, in nekaj bolejšega se je zganilo na njegovem obrazu. — Za žensko so i talenti i geniji i blagorodna srca brez pomena. — Imeti hoče samo krepkega samca... Kar pogledite, moški ne more trpeti razvratnih žensk, on išče, ceni in ljubi čistost in duševno lepoto ženske, ženske pa ljubijo vedno razvratne, nizkotne in izmuzgane moške. (Dalec pribodajte!)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 22. decembra 1925.

— **«Slovenska Matica» in vprašanje slovenske univerze.** Prejeli smo tole izjavo: Odbor «Slovenske Matice» je v svoji seji dne 21. decembra 1925. soglasno sklenil, da izjavi naslednje: Odbor «Slovenske Matice» je od vsega početka stal na stališču vseh ostalih korporacij, ki so podpisale spomenico v obrambo univerze v Ljubljani, «Slovenska Matica» je naknadno spomenico podpisala, odobravajoč sodelovanje svojega odbornika dr. Joža Glonarja pri anketi za slovensko univerzo, za kar mu izreka zahvalo. — **Za «Slovensko Matico» v Ljubljani.** — **Dr. Lončar, predsednik.** — Ta izjava je jako zagonetna. Odbor «Slovenske Matice» zatrjuje, da je od vsega začetka stal na stališču vseh ostalih naših korporacij glede ljubljanskega vseučilišča, pravi, da je pri anketi glede slovenske univerze sodeloval njen odbornik dr. Joža Glonar, povdarja, da mu za to sodelovanje izreka zahvalo, ne pove pa in ne pojasni, zakaj ta njen odbornik ni podpisal izjave ostalih korporacij glede ljubljanskega vseučilišča. In to je jedro vsega vprašanja. Razložite nam vendar, zakaj je «Slovenska Matica» šele sedaj pripadala za drugimi korporacijami, dasi je imela pri anketi svojega pooblaščenega zastopnika in dasi je od vsega začetka bila za ljubljansko vseučilišče? Pojasnite to zagotovo, gospoda, in ne slepomisišite!

— **Poslano ravnanje v Ljubljani.** Pred tedni so se razširile vesti o odpravi poštnega ravnanstva v Ljubljani, katerega poslani naj bi se povesili v Zagreb. Po močnem generalnem ravnanju dr. Horvat je prišel te dni v Ljubljano ter je izjavil zastopnikom organizacije poštiništvu, da so vse te govorice neosnovane. Pošto ministristvo se je odločilo, da razširi tiskarno ljubljansko pošto direktorje tako, da bo lahko ta tiskarna tiskala tiskovine za vsa pošta ravnanstva naše krajevine.

— **Vpokojevec našega poslanika v Washingtonu.** Tiskovni oddelk zunanjega ministristva objavlja, da so vse vesti o vpokojitvi jugoslovenskega poslanika v Washingtonu dr. Troščić - Pavličić netočne.

— **Odlikovanje poštne ministra.** Minister pošte in brzojava dr. Superina Benjamin je prišel po daljšem bivanju v Zagrebu v Beograd. Kralj je podpisal ukaz, s katerim se minister dr. Superina odlikuje z redom sv. Save I. razreda.

— **Avdiencia švicarskega poslanika.** Prvi švicarski poslanik na našem dvoru de Salis je v nedeljo ob 11. dopoldne izročil N. Vel. kralju Aleksandru v svečani avdienci po običajnem ceremonijah svoje poveljnice. Poslanik de Salis je prvi švicarski poslanik na našem dvoru in obenem zastopnik švice v Bukarešti in v Atenah. Glavni njegov sedež je v Bukarešti.

— **Znižanje železniških tarifov.** V prometnem ministristvu je bila včeraj odprta konferenca direktorjev vseh železniških direktorij. Ta konferenca bo razpravljala o reorganizaciji celokupnega železniškega prometa in vprašanju znižanja potniških železniških tarifov. Kakor zatrjujejo, namerava prometno ministristvo izvesti z novim letom približno 25% znižanje osebnih tarifov.

— **Pravilnik o zrakoplovstvu.** V prometnem ministristvu izdelujejo pravilnik o zrakoplovstvu.

— **Jugoslovenska razstava turistike in narodne umetnosti v Pragi.** Českoslovaško-jugoslovenska liga in Jadranska Straža v Pragi nameravata prihodnje leto prirediti s pomočjo našega konzulata v Pragi jugoslovensko razstavo turistike in narodne umetnosti. Razstava bi trajala od marca do junija. Otvorjena bi bila povodom prageške pomladanske veselice, ter bi se nadaljevala v okviru poljedelske razstave in zaključila s školsko razstavo začetkom julija. Od konca veselice do začetka poljedelske razstave, kakor tudi od konca poljedelske do začetka školske razstave bi bila jugoslovenska razstava v neki praksi šoli, nekaj časa pa tudi v Plzni, Brnu in Bratislavi. Ker bodo v oddelku narodne umetnosti razstavljena v prvi vrsti razna filigranska in ženska ročna dela, opozarjamo vse, ki se zanimajo za to razstavo, naj se obrnejo neposredno na prireditelni odbor. Odboru za prireditev razstave predseduje naš generalni konzul v Pragi g. Svetozar Rašić. Naslov odbora je: Praha, II. Mikulandska 7. (Českoslovaško-jugoslovenska Liga).

— **Ženska promocija na zagrebškem vseučilišču.** Prejšnji teden je bila promovirana za doktorja prava gđa. Diva Le-nac, hčerka odličnega hrvaškega odvetnika na Reki. To je prva doktorica prava iz Hrvatske Primorja.

— **Zahteve dalmatinskih profesorjev.** Nedavno se je vršila skrajšana profesor-skega Udruženja sekcija Split, na kateri so bile sprejete resolucije, ki se strinjajo z resolucijami glavnega odbora profesor-skega Udruženja v Beogradu. Splitška resolucija je bila izročena prosvetnemu ministru Stjepanu Radiću.

— **Izplačilo katehetskikh doklad.** Radi intervencije Udruženja kateheto v Sloveniji in nekaterih narodnih poslancev je ministristvo vrzelo, naj izplača finančna delegacija v Ljubljani katehetom vse njim dolžne zneske. S tem sklepom je bilo rešeno vprašanje, ki je dolgo časa vznemirjalo javnost.

— **Balkanska sindikalna konferenca.** Glavna uprava Saveza njednjenih sindikatov je bila obveščena od strani tajništva Druge internacionale, da se vrši prva velika balkanska sindikalna konferenca v Sofiji dne 2. aprila prihodnjega leta. Konferenci bodo prisostvovali vsi voditelji druge internacionale. Upravi naših sindikatov je naročeno, da pripravi poročilo o razmerah v naši državi.

— **Zopet nove zgradbe za zavarovanje delavcev!** Minister za socialno politiko, g. Milan Šimonovič bo v kratkem predložil ministrskemu svetu predlog glavne uprave Središnjega urada za zavarovanje delavcev. Te zgradbe se bodo zgradile v vseh večjih mestih naše države in bodo stale približno 50 milijonov dinarjev.

— **Kongres hišnih lastnikov v Barceloni.** Glavni upravi Udruženja hišnih lastnikov v naši državi je prišlo poročilo Mednarodne unije za zaščito lastništva, da se vrši meseca aprila prihodnjega leta v Barceloni mednarodni kongres hišnih lastnikov s čelga sveta. Pokroviteljstvo nad kongresom je prevzel španski kralj Alfons. Zdi se, da naše Udruženje ne bo moglo sodelovati na kongresu radi materialnih težav.

— **Protestno zborovanje državnih nameščenov v Kranju.** V nedeljo dne 20. decembra 1925 se je v Kranju vršilo protestno zborovanje državnih nameščenov. Udeležba je bila zelo velika, znamenje, da se državno nameščenstvo zaveda svojega položaja. Govorniki so resno in temeljito razpravljali o bedi, ki je po vojni zadela državne nameščenice, zato je stvar države, da jim priskoči na pomoč. Poudarjali so, da je nujno potrebno zvišanje prejemkov in revizija službene pragmatike, posebno pa še, da se nameščenici in premeščani morajo vršiti le po faktični potrebi in ne iz strankarskih razlogov. Sprejeta je bila devet točk obsega: 1. resolucija, v kateri so državni nameščenici izrazili svoje zahteve po zboljšanju nevarnega svojega položaja. Zborovanje, katero se je vršilo povsem svobodno, mirno in dostojno brez vsakih hišniškin in groženj, se je zaključilo z navdušenimi triletnimi klici na Njegovo Velikanstvo.

— **Društvo državnih upokojencev in upokojenec za Slovenijo, sedaj v Celju.** Z dne 20. t. m. v zmislu čl. 6 društvenega zakona po novih pravilih delovati. Društvo ima namen in nalogo varovati in pospeševati koristi in pravice članov in jim nuditi v slučaju potrebe moralno pomoč. Izdajalo bo tudi glasilo «Upokojenec», v kolikor bodo to dopuščala društvena sredstva. Prevzelo bo I. splošno društvo jugoslovenskih upokojencev v Ljubljani ter vabi vse njegove člane, da nabirajo nove člane, ker je le po pogodu, da se številni članov znatno zviša, mogoče izvršiti dano nalogo. Vabimo torej vse še neorganizirane državne upokojence, upokojenke, vdove in sirote k pristopu, da bodo moglo naše društvo nastopiti z močnim vplivom in izvajati ter izboljšati naš gnetni položaj. Le z združenimi močmi nam bo mogoče kaj doseči. Društvo ne gleda na strankarsko pripadnost ter sprejme kot člana vsakega, ki dobi za državne blaginje kako prekrbnilno pod katerimkoli naslovom. Ne dela nobene razlike med strokami, višjimi in nižjimi ter spolom. Pristopnika znaša tri dinarje enkratno, članarina pa zdi se mesečno dva dinarja, plačljiva polletno naprej, torej prvokrat 15 Din. potem pa po 12 dinarjev v januarju in juliju vsakega leta. Pri mnogostevljenem pristopu ne bo treba zvišati članarine. Pristopi lahko vsak na ta način, da kupi pri najbližnjem poštenu uradu čekovno polico za 25 par in plača na naš kont. št. 12.450 za I. splošno društvo jugoslovenskih upokojencev v Ljubljani 15 dinarjev.

— **Iz Turjaka nam poročajo,** da so se na Miklavžev večer splašili graščinski konji in povzili posestnika Jakoba Moška, ki je kljub zdravniški pomoči podlegel težkim poškodbam. Z Jakobom Moškom smo pokopali starega in priljubljenega turjanskega moža, bivšega Khunovega volaka. Marsikatero zabavno, pa tudi zgodovinsko nam je povedal. Kolikokrat nam je pravil o trpljenju našega ljudstva pred nemško graščinsko gospodo, kateri je moral po cerkvenem naročilu poljubiti roke in jo prositi celo dovoljenja za pobiranje gozdnih jagod in gob. Kako vesel je bil naša človekovanja iz naše jugoslovenske države! Dočakal jo je, zdaj pa ga je pobrala smrt in ga rešila vsega trpljenja.

— **Volitve na beogradski univerzi.** V nedeljo 20. t. m. se je vršil občni zbor Podpornega društva beogradske univerze. Zborovanje je potekalo zelo napeto in mesoma viharno. Z največjo nervoznostjo pa so se vršile volitve v glavni odbor. Volitve so trajale nepretrgoma od 11. dopoldne do 18. zvečer. Skratini je trajal nato do 23. na kar je bil objavljen končni volilni rezultat. Volitev se je udeležilo šest raznih skupin. Postavili so svoje liste: radikali (293 glasov), marksisti (265 glasov), davidovičevi (224), samostojni demokratje (138), republikanci (146) in zemljoradniki (21 glasov). Vse stranke so znatno nazadovale v primeru z rezultati lanskimi volitv. Napredovali so le samostojni demokratje od 104 na 158. Glavni odbor je sestavljen tako: radikali 4, marksisti 3, davidovičevi 3, samostojni demokratje in republikanci po 2.

— **Radio - naprava v restavraciji.** Podjetni restavrat v Celjskem domu v Celju g. H. Tomc je instaliral v svojem lokalno radio - napravo. Pri vsaki mizi v restavraciji visita dve slušali in posetniki lahko komudno sede pri mizi poslušajo različnejše koncerte in opere širom vsega sveta. Za Slovenijo je to novost in gospodu Tomcu je samo čestitati, da je on prvi, ki je pri nas uvedel to novost. Naše občinstvo, ki prihaja v Celje, opozarjamo na to zanimivost.

— **Kako Finska spoštuje svoje kompoziste.** Povodom 60letnice komponista profesora Jeana Sibeliusa priredne na Finskem okoli 200 koncertov z deli komponista. Finski državni zbor je sklenil, da Sibeliusu dovoljeno državno pokojnino poviša na 100.000 mark letno. Nadalje je bila ljubljani potom narodne subskripcije podarjena večja denarna svota. Sibelius je dobil tudi visoko odlikovanje.

Najbolj brezkulna to časa primerna božična in novoletna darila so 1925 a

trpežna gorla obutev in oblačila.

Za mal denar nabavite vse vrste lepih edicov v dobrih trgovinih konfekcijske tovarne

FRAN DERENDA & CIE., LJUBLJANA,
Gradišče 4. Tel. int. 348. Erjavčeva cesta 2.

— **Iz Škofje Loke nam poročajo.** Tukajšnja podružnica Kola jugoslov. sester je priredila dne 20. decembra božičnico v deški osnovni šoli. Obdarovanih je bilo 77 revnih šolskih otrok — dečkov in deklic a obkole in čevlji. Odbor podružnice se najtopleje zahvaljuje vsem cenjenim loškim damam za darovano pecivo, vsem gg. trgovcem za sladkorčke in fige, kakor tudi vsem, ki so z denarnimi prispevki pripomogli, da je bila obdaritev otrok tako bogata.

— **Smrtna ugodna na železnici.** V petek zjutraj je v Stora pri Celju postajena-čelnik Vidic vsled zledenih tal padel pod vlak, ki ga je povozil Bil je takoj mrtev. Pokojnik je bil brat višjega inspektorja pri tukajšnjem železniškem ravnanstvu, dober uradnik in priljubljen družabnik. Pogreb je bil v nedeljo popoldne na Teharjih. Udeležba pri pogrebu je bila izredno velika, ker je bil pokojnik v vseh slovi zelo priljubljen.

— **12letni sin reši svojo mater.** V Kumanovem se je odigrala prejšnji teden nenavadna drama. Med vdovo Soko Travica in njenim srodnikom Petrom Gvozdenovičem je vladalo staro sovraštvo. Dne 16. t. m. je prišel Gvozdenovič na Sokino dvorišče z glavnim vilni in zaklinal vodo: «Sedaj bova obračunala! Tvoja čreva odnesem na vilah domovi! Prestrašena vdova je začela bežati po obzidanem dvorišču, rablatni sosed pa za njo. 12letni vdovin sin Dimitrije je tekel v kuhinjo po očetovo puško ter jo kajče prošil sosedu, naj priznane mater, toda Gvozdenovič je zavpil: «Ko ubijem njo, prideš ti na vrsto! Tedaj je deček dvignil puško, sprožil ter zadel sosedu v vrat, da se je takoj zgrudil in kmalu izkrmavil.

— **Zrakoplov v privatni uporabi.** Stavbni podjetnik Ljubo Karlovski v Vukovaru je prošil pri pristojnem ministristvu za dovoljenje, da bi smel imeti za osebno uporabo zrakoplov. Dovoljenje je sicer dobil, vendar mu je ministristvo svetovalo, naj si zrakoplov ne nabavi poprej, dokler se v naši državi ne zgradijo privatni zrakoplovni ter se izdajo veljavni predpisi za zračno plobo.

— **Samomoril in nesreča v Sarajevu.** Pred vojno so bili v Sarajevu samomoril izredno redki, med domačimi prebivalstvom skoraj neznani. Letos pa je bilo v mestu 33 samomorov, izmed katerih je 12 slučajev «uspelo», dočim so 22 kandidatov, oziroma kandidatinj rešili. Raznih nezdod (tramvaj, avtomobil, železnica itd.) je bilo 16, med temi 6 s smrtnim izidom.

— **Prvo potovanje največje motorne ladje sveta «Asturias».** 22.000 brutto ton, 32.000 ton nosilnosti, iz Southampton na Cherbourg v Južno Ameriko dne 26. februarja 1926. Royal Mail Line. Generalno zastopstvo Zagreb, Trg I. št. 17. Podzastopstvo Ljubljana, Kolodvorska ulica 26, in v vseh večjih mestih Jugoslavije.

— **Slovensko planinski društvo** naznana svojim članom, da so ravnokar dospeli lično izdelani mali planinski znaki, katere se lahko nosi v gumbičah, istaklo so doprli lepo izdelani veliki planinski znaki. Opozarjamo zainteresirane, da je zaloga majhna in naj se požurijo z nabavo znaka, katerega bi moral imeti vsak član.

— **Veliko iznenadenje za vsako ženo i djevojko pruzha decembarski (božični) broj 8. našeg omiljenog «Ženskog lista» za modu, zabavu i kućanstvo.** Upravo ras-kosna vanjska oprema daje već naslutiti, da će ovaj broj ne samo uslijedit svoje opsežnosti (40 stranica) već i svojim bogatstvom i veoma zanimivim, zabavnim i poučnim sadržajem te prekrasnim vrlo uspešnim jasnim slikama napose modnog dijela, natkriti sve doslele izišle brojeve i oduševiti svaku čitateljicu ovog našeg omiljenog časopisa. Osim nastavka «Kako da ostanem mlada i lijepa» donosi ovaj broj i opet prekrasne i dnevno novele, humoreske, moderne novosti, modne sitnice, budor, muzički život u Zagrebu, majka, nešto o muškoj garderobi, kuharica, šaljivi kutić, zagovetke itd. itd. Pretplatna na «Ženski List» iznaša na četvrt god. Din 40.—, pol god. Din 80.—, 1 god. Din 160.— Pojedini brojevi Din 15.— dobiju se u svim knjižarama Uprava i uredništvo nalaze se u Zagrebu, Samostanska ulica 2, I. kat.

VI BODETE VEROVALI!

da eden par nogavic z žigom in znakmo (rdečo, modro ali zlato)

„ključ“

traja kakor štirje pari drugih, ako kupite eden par. Dobivajo se v vseh prodajalnah.

Iz Ljubljane

— **Na naslov Mestno elektrarne.** Pišejo nam: Na Mirju je vladala zadnja dva večera popolna tema, kor javna razsvetljava ni gorela. Kako naj človek hodi potem po zbrozanih cestah? V nedeljo je bil davno mrak, ko še vedno nismo imeli toka. In zdaj nam že tri tedne vsako noč za par ur ukine luč. Že z ozidom na javno varnost je skrajni čas, da se s tem preneha in malo pospeši točno obratovanje.

— **Simon Gregorčičeva knjižnica** poslinje izredno v torek, sredo in četrtek pred praznikom, vsakokrat od 5. do 7. zvečer, da bo moč vsem cenjenim čitateljem in študentem preskrbeti si za praznične primerno čtivo. Ko vas o tem obveščamo, želimo vsem prav veselje božične praznike in srečno novo leto. Zdravo! — Knjižničar

— **Nov socialističen dnevnik** prične po novem letu izhajati v Ljubljani. Imenoval se bo «Delavska Politika», izdajal pa ga bo «Centralni delavski svet», skupina dr. Korusa. Glavni urednik lista bo bivši poslanec Golouh.

— **Vijudno naznanjamo cenjenim naročnikom,** da se je 22. decembra t. l. preselila naša pisarna iz dosedanjih prostorov na Rimske cesti št. 13 v Slomškovo ulico 19 v prejšnje prostore, g. mest. stavb. Briceja. Pri tej priliki se zahvaljujemo za cenjena naročila in se obenem najtopleje priporočamo za nadaljno naklonjenost. Ljubljanska gradbena družba z o. z. 2131-n

— **Motoklub «Slovenija» v Ljubljani** ima svoj redni občni zbor v torek dne 29. t. m. ob 8. zvečer v salonu pri Mikliču, hotelu Kolodvor, v Ljubljani, Kolodvorska ulica. Dnevni red je sledeči: 1.) Pozdrav in poročilo predsednika. 2.) Poročilo tajnika. 3.) Poročilo blaginjskega. 4.) Poročilo revizorjev. 5.) Volitve novega odbora. 6.) Slučajnosti. — Člani se naprošajo, da se občnega zbora polnočestvno udeležijo.

— **Sokot I.** v Ljubljani priredi Silvestrov večer v veliki mali dvorani Kazine z raznovrstnim sporedom, katerega objavimo prihodnji teden. Zdravo. Prireditelvi odesk. 2132-n

— **Brezsrčni vozniki.** Policija je ovadila 20letnega Fr. Lorgerja, dolga iz Šmarja pri Ješah, hlapca pri Mar. Breskvar v Trnovski ulici in 32letnega Jos. Leskovska, doma iz Št. Ruperta pri Laškem, hlapca pri V. Keržu. Oba sta imela s premočnem preobloženega voza, ki sta obšla na Starim trgu, oba sta vsled tega neusmiljeno pretepala konja, da so se ljudje zgražali. Leskovšek je s svojim vozom obšel na trdnicih cestne železnice, da je bil tramvajski promet celo uro prekinjen.

— **Aretiran je bil v Ljubljani** neki Zabej IV. zaradi suma vlonja in prepovedane povrnitve v Ljubljano.

— **Štirje vloni v Ljubljani.** Zadnje nedeljo ponoči so se izvršili vloni v štiri soice: v realno, humanistično gimnazijo, realno gimnazijo na Poljanah in v osnovno šolo na Grabnu. Vlonilci so bili vsakakor novinci brez moderne vlonilske orodja, ker so odpirali le miznice, v blaginje pa niso mogli priti. Na realki so dobili le kakih 100 Din drobiža, na Grabnu tudi le kakih 200 Din, v gimnaziji na Poljanah pa sploh ničesar. Srečo pa so imeli v humanistični gimnaziji. Tam so našli v neki miznici ključke od blaginje, v blagin pa nad 11.000 Din. Od ukrajenega denarja je bilo 6000 Din last gosp. ravnatelja, 5000 Din pa za izplačilo nadur profesorjem.

— **Bojovniki svete vojske.** Sinočno noč so «zgrajale po mestu tri glasne družbe, v eni je bila tudi zastopnica nežnega spola. Vse je policija ovadila radi kaljenja nočnega mira. — Izredno bojevit je bil v ponedeljek zjutraj neki 20letni Slavko L., doma iz Škofje Loke. Ob ½ 3. je prišel razgrajati v kavarno «Merkur», a ker mu niso kot pijanec hoteli postreči, se je tekot d. pol dneva vrnil ter se obnašal kakor obsejen. Ozmajal je prav surovo vse domače, nato pa osuval in oklofutal gospodinjstvo, njeno mladoletno hčerko, kuharico in nastakarico.

— **Redka ugodna prilika** se mudi vsakomur pri nakupu čevljev, kor tovarna P. Kozina Ko. Tržič, razprodaja več tisoč parov raznovrstnih zastankov pod lastno ceno, dokler traja zaloga. Blago je garantirano najboljši kakovosti, prodaja se pa samo v lastni podružnici v Ljubljani, na Bregu Stev. 20.

VAN KASTER CACAO

Iz Celja

— **Obrtna zadruga mesarjev v Celju** naznana, da ostanajo za božične praznike, to je 25. in 26. t. m., mestnice in stojnice v mestu Celju in okolici Celje ves dan zaprte. V nedeljo dne 27. t. m. pa bodo obratni dopoldne odprti.

— **Promocija.** V soboto 19. t. m. je promoviral za doktorja prava g. Karel Urh, član Kluba napred. slovenskih akademikov v Celju. Čestitamo!

— **Grozeča povodenj.** Radi južnega vrometa se je pričel hitro tajati sneg v Savinskih planinah. Savina je močno narasla in ponekod že prestopila bregove. Tudi Vogla na je že ponekod prestopila svojo strugo. Upati pa je, da se vreme spremeni ter nam priznase z zopetno povodnjo.

MADAME; Za Vašo toaletno potrebujete
POUDER «MON PARFUM»
«BOURJOIS-PARIS».

Iz Maribora

— **Zahvala mariborskega velikega župana** poštnim direktorji v Ljubljani dopis, v katerem izreka priznanje in zahvalo vsem poštnim nameščencem za brezhitno funkcioniranje telefona in brzojava ob priliki zadnje velike poplave, ker le na ta način so se preprečile večje nesreče ter je bila magla pomoč mogoča.

— **M Poplave pri Fall.** Ker je nad elektrarno v Fali Drava zamrznila, je voda pre-

10.000 Din
posojila iščem za dobo šestih mesecev proti dobrih obrestim. Ponudbe pod Jamstvo 5041 na upravo «Slov. Narod».

Moška suknja
za srednjo postavu, skoro nova - naprodaj za 500.— Din. — Naslov pove uprave «Slovenskega Naroda».

5037

plavila državno cesto v dolžini 10 km take visoko, da je vsak promet nemogoč. Ako bi odprli zatvornice, da bi voda otekala, bi prišla elektrarna v nevarnost, ker bi zmanjšani pritisk vode ne zadoščal za gonitev generatorjev. Vsled tega neoprostne drugega, kakor počakati, da se led staja. Pač pa je okrožna gradbena sekcija naročila električnemu podjetju, da mora državno cesto na svoje stroške preložiti tako, da je izstopilva voda ne bo več dosegala.

— **Osebnosti.** Okrajni komisar dr. J. Osojnik je pridelen agrarnemu okrožnemu uradu v Mariboru.

— **Novi kolodvor na Teznu** začno graditi že prihodnjop spomlad zraven postopla. Splošne stavbene družbe.

— **Bivši odvetnik v Ptuj dr. Rahmond Sadnik** se je preselil v Gradec. Svojo hišo v Ptuj, v kateri je podružnica ljubljanske kreditne banke, je prodal trgovcu Krakerju.

— **Elektrifikacija Dravskega polja.** Z občinami puškega okraja se vrše pogajanja za ustanovitev električnih zadrug. Take zadruge se ustanove v Budini, Spuhli, Novim vasi, Bukovcih, Stojcih, Mali vasi, Forminu, Cvetkovcih, Ragoznicah, Podvincih, Dornovi, Moškancih, Šmarjeti in Pervencih. Vse te zadruge bodo dobivale električni tok iz transformatorja na Bregu pri Ptuj. Stroški — brez instalacij v hiše — so proračuneni na 2.995.000 Din. Denar se bo dobil deloma s posojili pri kraljevinih dežurnih zavodih, deloma od združnih central. Kmečko prebivalstvo se zelo živahno zanimalo za elektriko.

— **Protestno zborovanje hišnih posestnikov** proti davčni preobremenitvi se je vršilo zadnje nedelje pri Gambrinu ob izredno veliki udeležbi.

— **Imenastnik pokojnega notarja dr. Barleta** je postal Jak. Kogelj, bivši notar v Postojni.

— **Smrt znamenitega pohorskega kmetu.** Prejšnji teden je umrl v Smolniku nad Rušami malone po celi Sloveniji znani veliki posestnik Luka Hleb, star 72 let. Hleb je so kot nekaki kralji Pohorja gospodaril več stoletij na Hlebovini. Pokojni Luka je bil visoko izobražen mož, ki je absolviral celo višjo gimnazijo, strokovnjak v gospodarstvu, izbozen govornik in vedno iskren slovenski rodoljub. Njegova gostoljubna hiša je bila vsakomur odprta. S pokojnim Luko je izumrl rod Hlebov. Blag mu spomin!

Julijska krajina

— **I Na ognjišče je zlezel 2letni Viktor Miloh** v Lovranu pri Miljah v odsotnosti matere. Otroek se je opeknel, obleka je na njem gorela, bil je živa bakla. Ko je prišla mati, je otrok umrl.

— **Predstava v Volčah.** «Prosvetni krožek Selo - Kozaršče - Cigjani» vprizori 26. t. m. dramo v petih dejanjih «Lovski tat». Predstava bo v dvorani župnišča v Volčah.

— **Zaplenjeni listi.** Tržaški prefekt je odredil zaplenbo slovenskega «Učiteljskega lista» z dne 15. t. m., ker vsebuje bale tendenciozne vesti in proti narodu naperjene fraze. Potem je bil zaplenjen še nemški «Simplicissimus» z dne 14. decembra, ker prinaša sliko, ki žali Mussolinija.

— **Smrtna kosa.** V Trstu je umrl v starosti 76 let g. Franjo Kalin, posestnik. Naj počiva v miru!

— **Pokojnik je bil doma iz Skrilj** na Vipavskem. V svoji mladosti je bil trgovski pomočnik, potem je tržil po Francoskem in Belgiji. S svojo pridnostjo si je pridobil lepo premoženje in se na stara leta nastanil v Trstu.

— **Izredna nesreča.** 18 letna Irma Vovk iz Fare je zaposlena v predilnici v Ajdovščini. Ko je delala blizu stroja, so se ji lasje zapletli v stroj, ki ji je odtrgal z glave svo vrhno koso z lasmi vred. Revica je kričala in se zvijala v bolečinah. Prepeljali so jo v bolnico.

— **«Solsko društvo» skrbi za več nego 2000 otrok.** Božični prazniki so tu, blizu se novo leto! «Solsko društvo» kličo: Spominjate se naših otrok! Darila sprejema «Solsko društvo» v Trstu, ulica San Francesco d' Assisi 20-1.

— **V Rončah** so imeli «fašjo». Nekaj časa je bilo precej hrupa, pa se je potem polegel. Sedaj so ustanovili v glavnem tuji železničarji na Volčjdrugi «fašjo» in z lastno ugotovitvijo pogin renškega «fašja». Slovenci naj se organizirajo v svojih društvih z gospodarsko in kulturno svrhol!

Ljubljanska porota

V Ljubljani, dne 19. dec.

Krvava bitka med kmečkimi fanti v Logu pri Brazovici.

Razprava je trajala do 7. ure zvečer. Vsi obtoženci, razen Fr. Janša, so priznali, da so se za napad oborožili, toda nobeden noče priznati, da bi bil zadel Pleško smrtno udarce. Glede obtožencev Fr. Janša so vsi ostali obtoženci potrdili, da je bil najmanj 10 korakov za napadalci, zato je dr. pravdnik Laurencak proti Janši umaknil obtožbo, kakar ga je senat opustil. Glede ostalih 6 obtožencev je bilo stavljeno porotnikom 6 vprašanj zaradi uboja, to je za vsakega obtoženca posebej enako vprašanje. Porotniki so vprašanja deloma soglasno, deloma pa z veliko večino glasov potrdili, na kar so bile izrečene obsodbe: Janez Filipič, Fr. Camernik in Rudolf Orsenk po 2 in pol leta težke ječe, Rud. Francelj na 1 in pol leta, Anton Filipič in Joso Mavsar pa na 1 leto težke ječe.

Švedski „VISKAFORS“
snožni čevlji

so letos najprimernejše božično darilo. Dobe se pri trvdki M. TREBAR, Ljubljana, Sv. Petra c. 6

Gospodarstvo

Taksoni zakon

(Relat predstavnika notarske zbornice, notarja g. Aleksandra Hudovernika na prostnem zborovanju gospodarskih korporacij dne 20. dec. 1920.)

Če pa že zakonodajnik takim izročilnim pogodbam neče pripoznati udobnosti po členu 6, točka 5. do vrednosti pol milijona dinarjev, naj jih pa vsaj primerno in to najmanj na eno tretjino zniža. Na vsak način pa jim mora pripoznati vse one udobnosti, ki so veljale za lastnike kmetij, kateri so poslovali sami uporabljali in zemljišče sami obdelovali, kar bo storil tudi prevzemnik, to pa do gotove vrednosti, kakor je to rečeno pri kupnih pogodbah, in za dotične osebe, ki uživajo po § 1. zakona z dne 18. junija 1901, št. 74 d. z. udobnosti pri prenosu nepremičnin.

Le mimogrede naj omenim, da je bilo ba je v načrtu taksnega zakona predvideno, da so izročilne pogodbe med dotičnimi osebami do zneska 500.000 Din pristojbin proste, da se pa o tem ni razpravljalo v skupščini.

Naj omenimo še darilne pogodbe za primer smrti. To so namreč tiste pogodbe, katere stopijo v veljavno moč šele po smrti darovalčev in pod pogojem, da ga obdarjenec preživi. Od takih pogodb bi se morala taksa plačati šele po smrti darovalčev, ne pa takoj, ko se je pogodba sklenila.

Nekateri davčni uradi od takih pogodb niso doslej zahtevali plačila takse ob sklepu pogodbe, ter so jih imeli v evidenci, dokler niso stopile v veljavno moč, pozneje so takso takoj zahtevali, naknadno so se povrnile zopet k prvotnemu postopanju, sedaj pa zopet zahtevajo takojšnje plačilo takse.

Vidite, častiti zborovalci, tako dosledno se postopa pri odmeri takse, in vendar če je kje doslednost umestna, je gotovo pri plačilu takse. Iz tega pa še nadalje sledi, da manjka enotnega in sistematičnega postopanja pri odmeri takse, za kar je seveda odgovoren taksoni zakon, ne pa tisti organi, ki ga izvršujejo.

Od darilnih pogodb za primer smrti se mora taksa odmeriti po § 1. točka 2. zakona z dne 15. septembra 1915, št. 278 d. z., ker so podvržene dednim pristojbinam. Davčni uradi pa ne odmerjajo od takih pogodb takse po tem zakonu, temveč jo odmerijo kratko in malo po 6 odstotkov, če je obdarjenec preživel kakšno breme, kar je nepravilno. Kake posledice pa nastanejo, ker se sedaj takoj odmerjajo pristojbine od takih pogodb, naj dokaže sledeči zgled:

A in B sta sklenila darilno pogodbo za primer smrti, od katere je takoj plačala takso. Po preteku enega leta razveljavita sporazumno pogodnika to pogodbo, ki eploh nikdar ni stopila v veljavo, ter zaprosi B za povrnitev takse. To prošnjo mu odloži, ker ni prošil v roku 90 dni od dneva plačila računov za povrnitev takse, zato je plačal B takso za prazen nič in nobena pritožba mu ne pomaga. V 90 dni pa ni mogel prošiti za povrnitev takse, ker sta pogodba še le razveljavila po preteku enega leta. To so blagodejne posledice našega taksnega zakona. Dotakniti se mora-

mo končno še od stopnih pogodb prav: pisem: Od teh je plačati takso v iznosu 2 odstot. Ta določba je popolnoma neutemeljena. Razlika med odstopnim pismom in zadolžnico je samo ta, da se spremeni oseba upnika, visokost terjatev pa ostane. Odnosno se deloma zniža, če se je le del prvotne terjatve odstopil. Da se izogne plačilu takse, bo pa previdni dolžnik rajši prvotno terjatev plačal in najel novo posojilo, eventualno poslužujoč se zakona o lastninskih hipotekah, ker ga ta stvar gotovo ne bo stala 2 odstotka, kakor pri odstopnicah.

Zgodijo se primeri, ko je treba mladoltno osebo proglasiti v okviru zakona za polnoletno. Za to ni bilo preje treba plačati nobene takse. Za take predloge pa zahteva naš taksoni zakon ogromno takso 500 Din. Posledica temu določilu je, da so taki predlogi padli na minimum, kajti v samo najbolj nujnih slučajih zaprosijo stranke za priznanje polnoletnosti, ker nečejo plačati takse po 500 Din.

Oglejmo si tudi predpise taksnega zakona za zemljiškatne vpise. Tarifna postavka 138 taksnega zakona določuje, da se plača mimo takse za zavarovanje ali temu sličnega, če sodnik izda več nego tri odločbe (sklepe), za vsako odločbo (sklep) še posebej takso po 5 Din. V praksi izgleda to vse drugače. Pred vsem moramo pripomniti, da ne pozna naš zemljiškatni zakon nobenih odločb, temveč samo sklepe. Na vsaki zemljiškatni predlog izda zemljiškatni sodnik samo en sklep, vsaka udeležena stranka pa dobi po en izvod sklepa, zato je ta taksa popolnoma neupravičena.

Še neko gorostasno določilo moramo tu pibiti. Tar. post. 139 določuje, da znaša taaksa za izbris ali znižbo vseh vrst zavarovanja, če se ne izdajo odločbe (sklepi) o tem, ali se o tem pri sodišču ne posluje dalje, 20 Din, če se izdajo odločbe ali pismeni nalogi po 50 Din.

Določilo, da je plačati takso po 20 D, če sodnik ne izda sklepa, ali se pri sodišču o tem nadalje ne posluje, je naravnost nesmiselna in nasprotuje zemljiškatnemu zakonu, ker mora sodnik na vsak zemljiškatni predlog izdati sklep in mora sodišče na vsak tak predlog poslovati na ta način, da sklep vpiše v zemljiško knjigo, sodnik pa na zemljiškatne sklepe nikoli ne izdaja ne odločb in ne pismenih nalogov.

Po tej tarifni postavki je tedaj plačati od vsakega zbriisa takso po 50 Din. V sled dopisa generalne direktije posrednih poreza na ministrstvo pravde z dne 5. marca 1924, št. 9602, pa se plačilo te takse ne nanaša samo na brisanje onih pravic, ki so določeni v tarifni postavki 139, temveč tudi na brisanje služnosti, odkupne pravice, prepovedi odtujitve in obremenitve, užitnih pravic itd. Ta dopis utemeljuje naravnost razširjenje taksnega zakona odnosno tarif. post. 139.

Upoštevati pa je treba, da je taksa za zbriis po 50 Din za vsako terjatev absolutno previsoka in nikakor ne kaže raztegniti jo tudi na izbris raznih pravic.

V naši zemljiški knjigi je vključenih

še mnogo terjatev, ki znašajo manj nego 5 Din. Pred vojno in še med vojno so zahtevala sodišča, da so se dedne terjatve nedoletnih otrok vključile v vsakem znesku, če so tudi znašale le par kron po tednji valuti. Dandanes se to z ozirom na valuto ne prakticira več.

Znan mi je slučaj, ko je prišel nek posestnik na bivšem štajerskem v položaj da je moral zbriisati pustiti pri svojem posestvu terjatev po 5 K ali 1 Din 25 p s prip. vred in v znesku 2 K ali 50 p. Za ta zbriis je moral plačati takso za vsak zbriis po 50 Din ali skupaj 100 Din, tedaj je taksa znašala skoraj 50krat odnosno 100krat več nego prvotna terjatev. Ali ni to gorostasno in brezmiselno?

(Dalje prihodnjič.)

Znižane cene

do božičnih praznikov v moderni konfekciji
Jos. Rojina - Ljubljana

—g Iz naše železne industrije. Upravniki državnih, kakor tudi lastniki in najemniki privatnih rudnikov so zahtevali od ministrstva za šume in rudnike in od ministrstva javnih del, da se prepriča pri naročilih železnih konstrukcij pri poedinih domačih podjetjih o tem, dali so podjetja sama obdelala železo ali pa ga naročila iz inozemstva. V zadnjem času se namreč opaža večja eksploatacija železa, vendar pa so morale uprave poedinih rudnikov odpuščati delavce, ker po domačem surovem železu ni bilo povpraševanja. Zato so predstavniki rudnikov zahtevali, da se predelava v čim večji množini domača železna ruda, ne pa da železo uvažamo in s tem podražujemo konstrukcije.

—g Telefonski aparati in centrale. Pošt. ministristvo je sklenilo nabaviti 1100 komadov raznih telefonskih aparatov in 65 manjših central, ki se porabijo za zamenjavo starih in otvoritev novih telefonskih central.

g Dobava španskega trstja. Ekonomsko odeljenje Direktije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 11. ure 29. t. m. pismene ponudbe za dobavo 4000 kg španskega trstja za pletenje premogovnih košar. Pogoji so na vpogled pri istem odeljenju vsak delovnik od 10. do 12. ure.

—g Zahteve dalmatinskih gospodarskih krogov. Več dalmatinskih tvrdi je poslalo te dni odboru Narodne banke spomenico, v kateri trdijo zahtevajo, naj jim Nar. banka omogoči nakup deviz v čim večji količini. Dalmatinske cementne tovarne pa zahtevajo, naj se odpravi postavka o zavarovanju valute za izvoz cementa, ker bi bilo s tem zelo ustrezno naši cementni industriji.

—g Stanje ruske državne banke dne 1. decembra. Aktivna: Kovinsko krite: a) zlato v denarju in zlikih 18.256.121 črnovec; b) platina v zlikih 3.373.742, tuje novčnice 4.858.314, vloge v tuji valuti 150.483, diskontirane menice 52.236.473, z zavarovanim krite menice obveznosti 58.867, skupaj 79.000.000 črnovec. — Pasiva: Novčnice v obtočju in v blaginji 78.650.000, ostanek emisijske pravice 350.000, skupaj 79 milijonov črnovec.

To in ono

Zmota ameriških zdravnikov in sodnikov

Črnogorec Vuko Petrović je bil že od leta 1909 v Ameriki v kaznivici v Leavenworthu. Še poprej je predsedal štiri leta v neki ječi v Alaski, kjer je vsak dan pričakoval smrt na vešalih. Petrović je bil namreč leta 1905. na smrt obsojen, ker je ubil nekega paznika v zlatih rudnikih. Pravega dokaza za uboj sicer ni bilo, toda sodišče je verjelo Petroviću, vim protivnikom, ki jim je bilo na tem, da se polaste Petrovićevega sveta, kjer se je nahajalo zlato. Tiste čase je bilo še potrebno, da sam predsednik Združenih držav podpisše smrtno obsodbo. Predsednik Roosevelt je ostavil predsedstvo, še preden je obsodbo podpisal, njegov naslednik Taft pa je izpremenil smrtno kazen v dosmrtno ječo. Sedaj je sodnik Pollock ravno po dvajsetih letih Petrovića osvobodil z utemeljevanjem, da predsednik Taft ni bil upravičen izpremeniti obsodbe, razen tega pa tudi ni dokazano, da je Petrović ubijalec. Za dokaz njegovega zločina so strokovnjaki predložili ožrpane kosti ubitega paznika. Sedaj pa se je dokazalo, da so bile kosti nekega — psa. Vsa javnost je prepričana, da je Petrović po nedolžnem prenešel 20 let v temnici. (Podoben slučaj se je zgodil pred desetletji v Halozah, ko sta bila zakonska Bratusta pred mariborskimi porotniki obsojena, češ da sta umorila, spekla in pojedla lastno hčer. Nemški zdravnik je namreč konstatiral, da so bile v peči našdene kosti ostanke nesrečne dečlice. Pozneje se je hčerka vrnila, a kosti so spoznali za — svinjske.)

Oče, ki zanika lastne otroke

Pred novosadskim sodiščem so te dni obravnavali nadzvo zanimivo tožbo. Tamošnji ugledni trgovec Joso Spirčić je vložil pri sodnijski zahtevi, naj se mu ne priznata njegova otroka Joso in Pero, ker da sta bila spočeta od tretje osebe. Trgovec Spirčić se je oprl na izpoved nedavno umrle mu žene, ki je na smrtni postelji priznala, da otroka Joso in Pero ne pripadajo njenemu pravemu možu, nego prijatelju Tomu Kaufmanu. Skupno s to izpovedjo je umirajoča žena, da si olajša vest naprosila prijatelja Kaufmanna, naj s Spirčićem pomaga otrokom do dobre vzgoje in naj skupno skrbita zanje. Trgovec Spirčić naveda kot pričlo usmiljeno sestro, ki je slišala izpoved. Tudi trdi, da je ranjka v kritičnem času odpovedala izpolnjevanje svojih zakonskih dolžnosti. Pri neki priliki je celo zahtevala pomoč policije, ker ji je mož baš radi to odpovedane zakonske poslušnosti zapretil s pretepom. Razpravi je prisostvovalo zelo veliko število radovednega občinstva, da se napase na raznih intimnostih, ki so prišle tokom procesa na dan. V zelo neprijeten položaj je zašil prijatelj ranjke, trgovec Kaufmann, ki ni mogel preboleti sramote in je pobegnil na Madžarsko. Na interesantno stališče se je postavil tudi kurator obeh otrok, ki je ugovarjal trgovcu Spirčiću iz čisto človeških razlogov: pobegli Kauf-

mann je brez sredstev in bi na način otroci prišli na cesto. Kurator je prepričeval sodnike, da treba razločevati dvojno: možnost izvenzakonskega izvora obeh otrok in dokaz izvenzakonskega izvora teh otrok. Prvo ne zadošča, treba dokazati, da otroka res ne pripadata niju pravemu očetu, nego pobeglemu prijatelju. Tak dokaz pa je nemogoče izjava na smrt bojne matere ne zadošča, ker se je le-ta nahajala pod izrednimi vplivi predstoječe smrti in je tudi prav lahko mogoče, da se je sama varala. V sled smrti matere, odnosno so proge trgovca Spirčića se pa tudi ne da ugotoviti, ali odgovarja resnici njegova trditev, da ranjka ni ž njim občevala v kritičnem času. Kurator je navedel neke prič, ki so izpovedale, da je pobegli prijatelj Kaufmann spoznal ranjko šele po rojstvu obeh spornih otrok. Po dolgi razpravi je sodišče objavilo razsodbo, s katero prisojaa obo otroka niju pravemu in resničnemu očetu, trgovcu Spirčiću. Kako bo sedaj to »očetovstvo« izgledalo, si lahko predstavljamo!

Podpirajte podporno društvo slepih Radio - stolp

Stolpi pošiljalnih postaj bitijo kvišku. Kolikor višja je pošiljalna antena, toliko manjša je lahko sprejemajoča. Sedaj je gotov v Königswusterhausnu pri Berlinu veliki radio - stolp. Pariški Eiffelov stolp je najvišja zgradba na svetu. Novi radio-stolp ne zaošča mnogo za njim. Dovršeni železni temeljni stolp se dviga 243 metrov nad zemljo. Dobi se nastavek iz lahke kovine 40 m višine, potem bo visok 283 met-ov. Kar ta stolp posebno odlikuje po nemški sodbi, je tehnika gradbe. Pariški stolp je potreboval 7000 ton železa, radio-stolp le 700 ton litega železa. Slednji tehta pri enaki stalni sigurnosti samo deseti del. Še ugodnejši je primer glede stroškov. Radio-stolp stane sedmi del zgradbe ob Seln. Zanimivo je tudi, da stoji ogromna zgradba električno izolirana na zemlji, to je stolp ne stoji prav na zemlji, marveč na trdem porcelanu. Vsaka njegovih treh nog je položena na vrsto trdporcelanskih podlag. Vsako nogo pograbi ogromna spoma, ki e zasidrana globoko v zemlji. Ker so spone tam, kjer se dotikajo železne noge, opremljene zopet s porcelanastimi zvrtki, je preprečena vsaka električno vodilna zveza stolpove sestave z zemljo. V nasprotju z običajnimi antenimi stolpi dobi novi radio-stolp strojno napravo za pošiljanje visoko gor v višini 240 m v mali strojni. Služil bo tudi kot laboratorij za telegrafskotehnični državni urad. Napravilo se poskusi s kratkimi valovi in eksperimenti z brezžično transoceansko telefonijo. Upajo, da dosežejo v kratkem z Združenimi državami v Ameriki redno telefonsko govorno zvezo. Ako to uspe, bo za telefonske abonente izmenkost stopiti v pogovor s svojimi znanci na primer v Newyorku. Morda bo omenjeni stolp v kratkem velika znamenitost in prvorojenec velike stolpne generacije.

Strojepiska

za slovenski in nemški jezik, z večletno prakso — išče slubo. — Ponudbe pod »Zelo izvežbana 5000« na upravo »Slov. Naroda«.

Ljekarna

prvovrstna u Zagrebu — prodaje se. Cijena odgovara dvogodišnjem brutu prihodju. — Ponudbe na adresu: Dr. Matičević, Zagreb, Pejačevićev trg broj 8/I. 4988

POZOR! POZOR! Ostanke za perilo tudi flanelasti, so naproday po polovični ali zelo znižani ceni. — Ne zamudite ugodne prilike! Resljeva cesta št. 30, I. nadstropje, desno. 5024

Mesarsko

in prekajevalsko prodajalno sem otvoril v Gosposki (Petercelovi) ulici št. 4. — Priporočam se cenjenim odjemalcem za mnogobrojni obisk. 5047 Boško Tovladija.

Auto-Limousine

moderno opremljen, za avtovožnje, vsak čas na razpolago. — Naročila sprejema Pavel Stele, autotaxi, Ljubljana, Poslanska cesta 3. Telefon št. 942. 5042

Gospodična

želi mesta kot blagajničarka v trgovini ali kavarini. Vešča slovenskega in nemškega jezika. Službo lahko nastopi takoj. — Ponudbe pod »Blagajničarka/5040« na upravo »Slov. Naroda«.

Vina »Opolo«

prvovrstnega, (19 hektolitrov) — se prodaja po ceni Din 6.30 lter. — Vprašate: Spodnja Šiška, Sv. Jerneja cesta št. 8

Sveže ribje olje

najboljše znamke — se dobi v lekarni dr. G. Piccoli, Ljubljana, Dunajska cesta 6. — Naročila se točno izvršujejo. 205/L

Zaradi

pozne seziije pri vsakem klubiku 15% popusta. Stučly - Maško, Zidovska ulica št. 3

Železna peč

dobro ohranjena — ceno naproday. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Peč/5039«.

Stanovanje

1—2 sob s kuhinjo v novi ali stari hiši išče dr. uradnik. — Ponudbe pod »Mirna stranka/4961«.

Večja soba

prazna, pripravna za pisarno ali krojaško delavnico — se odda. Istos tam se sprejme gospod na stanovanje s postrežbo. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Ugodnost/4959«.

Prodajalec

manufakturne stroke, vose, jastine prost, dobra moč — išče službo v mestu ev. gre tudi na deželo. — Ponudbe pod »Trgovina/4960« na upravo »Slov. Naroda«.

OBJAVA.

Po Jugoslaviji potuje neki VINKO OBROVAC, kateri se z našimi starimi, neveljavnimi papirji legitimira ter na podlagi istih sprejema za našo firmo ponudbe oziroma naročila, kakor tudi predplačila.

Ker se pa s takim postopanjem glas naše poznane, dobre in stare firme diskreditira, zato opozarjamo naše p. n. odjemalce, da dotični ni pooblaščen sprejemati za nas naročila in še manj sprejemati denar, ter seveda odvracamo vsako odgovornost za tako zlorabo od sebe. Prosimo p. n. odjemalce, kakor tudi vse policijske urade, da se dotičnega takoj vloži in odpošlje sarajevski policiji.

Trgovalski muzej Otto V. Roubiček i dr., SARAJEVO.

221-L

S neg

S neg

S neg

Kupite že danes snežno čevlje

„WIMPASSING“

(Pazite na varstveno znamko.)

ADRIA prahček za pecivo vanilin sladkor

Edino pravi in zanesljivi!

Vsak hoče Božiču in Novem letu

napraviti svojim s primernim darilom veselje in to je le mogoče, če iste kupi pri trvdiki

Josip Petelinc, Ljubljana,

ki ima veliko zalogo žepnih robcev, rokavic, nogavic, pleten ne, srajce za gospode, toaletne potrebščine, samove nice, angleške šifone, fine klote, vezanine, čipke, torbice, nahrbtnike, pa še veliko, veliko drugih lepih in potrebnih stvari o znatno znižani ceni.

Na veliko in malo!

Na veliko in malo

ARGUS
ARGUS

se nas najboljši domači informacijski zavod ima v vseh mestih zanesljivo poverjenike daje informacije o vsem, posebno pa še o imovnem stanju denarnih zavodov, trgovsko-industrijskih podjetij in privatnih oseb. — ove informacije so točne, lažpne in brez so nahaja v vuku Karadžića ul. 11., Beograd —ov telefon je 6-25, a brzojavni nasl. Argus